

DOPLNOK K PHSR

**pre podporu rodiny v MČ Košice – Západ
na roky 2013 - 2020
(strategická část)**

Obsah

Úvod / Príhovor	2
Koncepcia rozvoja podpory rodín v MČ Košice – Západ	3
1 Základné východiská podpory rodín	3
2 Ciele rodinnej politiky v MČ Košice – Západ	7
3 Návrh opatrení	9
4 Popis opatrení a návrh aktivít	13
5 Harmonogram aktivít	32
6 Finančný plán aktivít	32
7 Kontrola a aktualizácia plnenia aktivít	32
Poďakovanie	33
Zoznam použitej literatúry, zdroje informácií	34

Úvod / Príhovor

Vypracovanie doplnku k Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja pre podporu rodiny v Mestskej časti Košice – Západ vychádza z iniciatívy vedúcich predstaviteľov miestneho úradu.

Vzhľadom na skutočnosť, že rodina je základnou a hlavnou jednotkou každej zdravej spoločnosti, je nevyhnutné jej potrebám a požiadavkám venovať permanentnú a náležitú pozornosť.

Predkladaný strategický dokument bol vypracovaný v logickej následnosti po spracovaní analytickej časti, ktorej cieľom bolo zmapovať a zosumarizovať východiskovú situáciu, presnejšie dostupné služby pre rodiny/obyvateľov žijúcich na tomto území. Okrem spomínanej analýzy boli podkladom pre zhotovenie tohto dokumentu aj názory, postrehy a požiadavky obyvateľov MČ, predstaviteľov a zástupcov rôznych vekových kategórií.

Predkladaný dokument bude významným prínosom pri rozvoji MČ, predovšetkým:

- umožní MČ zamerať sa na najdôležitejšie a najaktuálnejšie oblasti života jej obyvateľov,
- zabezpečí rovnocenný prístup a napĺňanie požiadaviek a potrieb miestnych obyvateľov všetkých vekových skupín,
- určí budúce smerovanie a ciele rodinnej politiky realizovanej na území MČ,
- stanoví charakter plánovaných projektov a navrhne konkrétne aktivity pre rodiny a ďalšie.

Koncepcia rozvoja podpory rodiny v MČ Košice – Západ

1 Základné východiská podpory rodín

Rodina je základnou a hlavnou jednotkou spoločnosti a rodinná politika by mala byť logicky jednou z najdôležitejších a kľúčových oblastí života. Ide o skutočnosť, ktorá okrem iného vyplýva aj z pravidelne realizovaného *Výskumu európskych hodnôt*, v ktorom obyvatelia európskych štátov vyjadrujú svoje hodnoty, preferencie a postoje k rôznym dôležitým témam. Z výsledkov posledného výskumu z roku 2008 je zrejmé, že aj v dnešnej modernej dobe zostáva rodina a s ňou súvisiace otázky a problémy jednou z najdôležitejších tém pre väčšinu Európanov.

Rodinná politika ovplyvňuje vonkajšie, ale aj vnútorné podmienky vzniku, existencie a zániku rodín a postavenia jednotlivých členov v širšom právnom, ekonomickom, sociálnom a kultúrnom rámci. Ide o systém všeobecných pravidiel, opatrení a nástrojov, ktorými jednotlivé zodpovedné orgány priamo i nepriamo potvrdzuje mimoriadny význam rodiny pre každého človeka aj celej spoločnosti.

Úlohou demokratického štátu je vytvárať rodinám potrebný a primeraný priestor na ich uplatnenie. Všetky príslušné rezorty štátnej správy a samosprávy majú povinnosť orientovať svoje politiky v prospech rodín, nakoľko rodina je vo svojich rôznych formách a podobách hlavným činiteľom udržateľného sociálneho rozvoja.

1.1 Princípy rodinnej politiky

Základom sociálnej politiky sú vo všeobecnosti princípy osobnej zodpovednosti, spravodlivosti a solidarity. Efektívnosť rodinnej politiky, ale aj iných rodine blízkych politik, je podmienená dôsledným uplatňovaním jej princípov pri formulovaní aj praktickom uplatňovaní opatrení prijatých za účelom jej realizácie.

Princíp spoluzodpovednosti

Kľúčovým princípom rodinnej politiky je spoluzodpovednosť rodiny za uspokojovanie potrieb svojich členov. Rodina má mať šancu preukázať svoju životaschopnosť, silu, sebestačnosť a zodpovednosť. Miera ekonomickej nezávislosti rodiny je priamo úmerná miere občianskej nezávislosti rodiny. Štát ponukou variantných nástrojov riešenia životných situácií podporuje slobodu voľby jej rozhodovania. V tejto súvislosti zdôrazňuje spoluzodpovednosť rodiny a jej aktívnu participáciu pri riešení jej rôznych nepriaznivých životných situácií.

Princíp subsidiarity

Postupná decentralizácia viacerých kompetencií štátu, predovšetkým v oblasti služieb na samosprávne orgány posilňuje praktické uplatňovanie princípu subsidiarity v rodinnej politike a zodpovednosti subjektov na nižších úrovniach, ktoré môžu adresnejšie reagovať na konkrétne potreby rodín. Predpokladom úspešnosti týchto krokov je komplexnosť ich

realizácie. Dôležité je zdôrazniť, že v súlade s Ústavou SR na centrálnej úrovni za realizáciu štátnej rodinnej politiky zostáva zodpovedný štát.

Princíp adresnosti a účelnosti

Posilnenie princípu adresnosti, adresnej podpory jednotlivca má snahu zvýšiť účelnosť a efektívnosť jednotlivých nástrojov rodinnej politiky, a tak zabrániť paušalizácii prístupu.

Princíp solidarity a zásluhovosti

Princíp solidarity rešpektuje garanciu nevyhnutnej miery účasti spoločnosti na riešení nepriaznivej sociálnej situácie jednotlivca. Aj v rámci princípov rodinnej politiky existuje zároveň záujem podporiť princíp zásluhovosti, ktorý sa odvíja od priameho vkladu jednotlivca do spoločnosti.

Princíp rovnosti šanci mužov a žien

Identifikované priority rodinnej politiky na ďalšie obdobie, osobitne podpora harmonizácie pracovného a rodinného života, predpokladajú citlivé uplatňovanie princípu rodovej rovnosti.

Princíp koordinácie a harmonizácie rodinnej politiky

Rodinná politika, ktorá sa premieta do viacerých kompetencií štátu a pôsobnosti ďalších subjektov participujúcich na verejnom pôsobení na rodinu, zvyrazňuje požiadavku dôslednejšej koordinácie a harmonizácie rodinnej politiky, resp. rodine naklonených politík a opatrení podporujúcich plnenie funkcií rodiny tak na horizontálnej, ako aj na vertikálnej úrovni. Absencia spoločného prístupu všetkých subjektov zodpovedných za tvorbu rodinnej politiky a jej realizáciu, najmä v čase transformačných procesov, môže výrazne oslabovať a sťažovať úsilie o podporu rodiny. Zabezpečenie ochrany rodín s nezaopatrenými deťmi a ďalších skupín obyvateľstva, v rámci reforiem systému sociálnej ochrany patrí medzi najnaliehavejšie výzvy súvisiace s riešením chudoby, ktoré spoločne identifikovala Slovenská republika a Európska komisia.

Princíp vyváženej pomoci rodine a flexibility

Dosiahnutie vyváženej pomoci rodine v jednotlivých etapách rodinného životného cyklu znamená i zmenu tradičnej orientácie rodinnej politiky na mladé rodiny a rodiny v čase starostlivosti o nezaopatrené deti. Akákoľvek pomoc rodine by mala byť ponukou alternatívneho výberu priamej alebo nepriamej formy, podporiť rodinu pri jej vlastnom spôsobe riešenia životnej situácie.

Princíp otvorenosti a prístupnosti k zmenám

Koncepcné zámery a plány v oblasti verejného pôsobenia na rodinu si vyžadujú systematické monitorovanie a komplexné analyzovanie sociálno-ekonomických podmienok života rodín, demografických a hodnotových aspektov správania. Na základe tohto poznania môžu subjekty zodpovedné za koncepciu a realizáciu rodinnej politiky navrhovať opatrenia na korekciu, doplnenie alebo aj zmenu verejnej podpory rodiny.

1.2 Uplatňovanie rodinnej politiky

Problematika štátnej rodinnej politiky je komplexne rozpracovaná v rámci *Koncepcie štátnej rodinnej politiky*, ktorá bola prijatá uznesením č. 389 dňa 4. júna 1996. Táto koncepcia je pravidelne vyhodnocovaná a dopĺňaná o ďalšie nové a dlhodobé ciele vyplývajúce zo zmien spoločensko-ekonomických pomerov. Štát si v rámci rodinnej politiky stanovil úlohy:

Prístup k vzdelávaniu

V oblasti zlepšenia prístupu k vzdelávaniu ako kľúčové úlohy vníma odstránenie možných bariér prístupu detí k plneniu si povinnej školskej dochádzky, umožnenie prístupu k štúdiu na stredných a vysokých školách, podporu systému celoživotného vzdelávania, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Dostupnosť bývania

V oblasti zabezpečenia dostupnosti bývania má štát záujem podporiť prostredníctvom nástrojov bytovej politiky adresnosť a flexibilitu pomoci štátu, ako aj samosprávy v oblasti bývania a možnosti rozhodovania sa medzi obstaraním a prenájomom bývania. Opatrenia smerujú k vytváraniu podmienok pre odstraňovanie nerovnováhy medzi jednotlivými piliermi trhu bývania ako podmienky pre fungovanie efektívneho trhu s bývaním. Opatrenia by mali byť nasmerované viac na sociálne slabšie skupiny obyvateľstva.

Za účelom naplnenia tejto úlohy štát využíva nástroje na riešenie tejto situácie, ako napríklad Štátny fond rozvoja bývania (ŠFRB), ktorý je podľa zákona definovaný ako „účelový fond na financovanie štátnej podpory pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, ktorá sa realizuje v prevažnej miere formou poskytovania výhodných dlhodobých úverov“.

Zosúladenie pracovného a rodinného života

Zámerom zosúladenia pracovného a rodinného života je podporovanie pracujúcich rodičov pri vykonávaní práce, ktorá im umožní relatívnu ekonomickú nezávislosť, posilnenie motivácie rodičov mať a riadne vychovávať svoje deti tak, aby sa vytvárala rodičovská stratégia prežitia pre tých, ktorí čelia nepriaznivým podmienkam na trhu práce a podporovanie zabezpečovania starostlivosti o osoby odkázané na starostlivosť pracujúcich, tak aby táto možnosť starostlivosti bola prístupná všetkým pracujúcim, s osobitným dôrazom na prístupnosť pre nízkopříjmové rodiny.

Právna ochrana a pomoc v krízových situáciách

Hlavným cieľom v oblasti právnej ochrany rodiny a pomoci v krízových situáciách je vytvorenie funkčného a univerzálneho systému ochrany a pomoci rodine. V súlade so základnými princípmi rodinnej politiky štátu je rodina z hľadiska osobnostného rozvoja každého človeka primárnym subjektom. Úlohou štátu je rodinu právne chrániť, vytvárať jej rámcové, legislatívne, ekonomické a inštitucionálne podmienky pre fungovanie a priestor na uplatnenie jej vlastnej zodpovednosti. V prípade, že rodina vo svojej základnej funkcii zlyháva, je prostredníctvom nástrojov rodinnej politiky štátu potrebné urobiť všetko preto, aby sa vzťahy v rodine upravili, zlepšili a zároveň sa definovali najzávažnejšie problémy, ktoré by celkovo pomohli rodine stabilizovať sa a plniť si svoje úlohy.

1.3 Zhrnutie výsledkov analýzy východiskovej situácie

Uskutočnenie a spracovanie *Analýzy pre vytvorenie koncepcie rodinnej politiky mestskej časti Košice – Západ* (ďalej len analýza), bolo významným krokom pri podpore rodiny v MČ, nakoľko poskytlo dôležité a cenné informácie o aktuálnom stave rodín a ich živote v mestskej časti, zároveň do veľkej miery stanovilo smerovanie budúcej rodinnej politiky a oblasti, ktorým by sa mala venovať zvýšená pozornosť.

MČ Košice – Západ je najpočetnejšou mestskou časťou, v máji 2011 tu žilo viac ako 40 tisíc ľudí, ktorí tvorili takmer 17 % všetkých obyvateľov mesta Košice. V súvislosti s ekonomickou aktivitou možno konštatovať, že najviac obyvateľov je v produktívnom veku (58 %). V posledných rokoch je zaznamenaný intenzívny nárast počtu ľudí v poproduktívnom veku a len nepatrný nárast počtu obyvateľov v predproduktívnom veku. Tieto skutočnosti naznačujú postupné starnutie tunajšej populácie, z ktorej je takmer 1/3 tvorená seniormi.

Podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2001 žilo v tomto roku v mestskej časti viac ako 18 tisíc domácností, z ktorých 1/3 tvorili jednočlenné domácnosti, takmer 1/3 predstavovali domácnosti s 2 členmi a zvyšok boli 3 a viac členné domácnosti. Viac ako 30 % domácností tvorili rodiny so závislými deťmi, z ktorých takmer 1/3 tvorili neúplné rodiny.

V roku 2001 sa na území mestskej časti nachádzalo 1566 domov, z ktorých 809 (52 %) tvorili rodinné domy a 733 (47 %) bytové domy. Na území MČ bola v posledných rokoch zaznamenaná rozsiahla domová a bytová výstavba, ktorá do budúcnosti môže znamenať ďalší nárast počtu obyvateľov.

Čo sa týka vzdelanostnej štruktúry, v roku 2011 malo najviac obyvateľov dosiahnuté stredné a vysokoškolské vzdelanie, pričom oproti roku 2001 bol v týchto skupinách zaznamenaný takmer 5 % nárast. Naopak pokles bol zaznamenaný v rámci najvyššieho ukončeného základného vzdelania. Nezamestnanosť bola za posledné 3 roky relatívne stabilná, najmä v porovnaní s Košickým krajom a mestom Košice.

Pre rodiny a obyvateľov MČ je dôležitá aj kvalita a dostupnosť služieb, ktoré vplývajú na kvalitu ich života. Ide napríklad o zdravotné, vzdelávacie služby, služby verejných inštitúcií, organizácií vytvárajúcich možnosti na zmysluplné trávenie voľného času a podobne. Miestni obyvatelia by okrem iného uvítali nové projekty a aktivity v oblasti bezpečnosti a verejného poriadku, možnosti doplnkového vzdelávania a ponuky kultúrnych, športových a ďalších voľnočasových aktivít pre rôzne vekové skupiny.

Na základe aktuálneho stavu rodín v mestskej časti a zistených potrieb a podnetov od jednotlivých cieľových skupín, boli zadané nasledovné hlavné oblasti podpory:

- mapovanie (stavu rodín a ich potrieb),
- poradenstvo,
- vzdelávanie,
- dobrovoľníctvo,
- partnerstvá a spolupráca,
- voľnočasové aktivity,
- verejné priestranstvá a priestory,
- sociálne služby pre rodinu.

2 Ciele rodinnej politiky v MČ Košice – Západ

Hlavným cieľom vypracovanej stratégie je **prostredníctvom vytvárania priaznivých životných podmienok a prostredia pre obyvateľov mestskej časti podporovať priaznivý a plnohodnotný vývoj a fungovanie rodín, zachovávanie rodinných hodnôt, súdržnosti a medzigeneračnej spolupráce v záujme posilňovania významu rodiny ako najdôležitejšej a základnej jednotky spoločnosti.**

Na základe identifikovaných potrieb a požiadaviek obyvateľov MČ boli stanovené nasledovné špecifické ciele:

1. Doplniť súčasné poznatky o rodinách žijúcich v MČ a zlepšiť dostupnosť a výmenu informácií medzi MČ a jej obyvateľmi o aktuálnom stave rodín

→ Základnou podmienkou podpory rodín a teda obyvateľov, ktorí pomoc najviac potrebujú sú kvalitné a aktuálne informácie o ich počte, potrebách a problémoch. Tieto vedomosti umožnia MČ a jej predstaviteľom cielene smerovať svoje aktivity v prospech týchto skupín. Ako v každej oblasti života, aj pre MČ sú nevyhnutné a kľúčové jednak získavanie, ale aj sprostredkovanie všetkých dôležitých informácií svojim obyvateľom. Z tohto dôvodu je nevyhnutné udržiavať a posilňovať už existujúce informačné kanály a budovať nové a perspektívne, ktoré budú prinášať osoh obidvom stranám. Pravidelné a adresné informácie budú zárukou nielen adekvátneho a promptného, ale aj čo možno najefektívnejšieho a najlepšieho riešenia jednotlivých situácií a problémov.

2. Podporovať zvyšovanie vedomostnej úrovne obyvateľov MČ a získavanie nových znalostí a zručností v oblasti celoživotného vzdelávania

→ Vzdelávanie patrí k základným a kľúčovým aktivitám, ktoré ovplyvňujú kvalitu života a úroveň nielen jednotlivých ľudí, ale aj celej spoločnosti. Okrem vzdelávania v školských inštitúciách sa čoraz väčší dôraz kladie na doplnkové a celoživotné vzdelávanie, ktoré rozširuje už nadobudnuté vedomosti a zručnosti a prináša človeku nové možnosti zlepšenia života, veľakrát aj uplatnenia sa v zamestnaní. V dnešnej dobe už vzdelávanie nie je len záležitosťou mladých ľudí, každý má možnosť sa vzdelávať, bez ohľadu na pohlavie, vek či sociálny status. Nové moderné technológie predstavujú pre mnohých ľudí nie uľahčenie práce a života, ale aj nemalé komplikácie. Práve z tohto dôvodu je nevyhnutné neustále vzdelávanie, získavanie nových a rozširovanie už nadobudnutých zručností. V rámci plnenia tohto cieľa sa bude MČ zameriavať na cielené vzdelávanie jednotlivých skupín obyvateľov, v závislosti od ich potrieb a prejaveneho záujmu.

3. Budovať a rozvíjať partnerstvá, spoluprácu a dobrovoľníctvo v záujme obyvateľov MČ

→ Práca s rodinami a ľuďmi je všeobecne veľmi náročná a rôznorodá, zahŕňa rôzne oblasti a v rámci nich problémy a otázky, ktoré je nevyhnutné urgentne, adekvátne, mnohokrát odborne a citlivo riešiť. Plne ich všetky obsiahnuť a riešiť nie je v rámci kompetencií ani kapacít MČ možné, čo je jeden z dôvodov prečo MČ spolupracuje a v budúcnosti plánuje zintenzívniť spoluprácu s tretími organizáciami, najmä z neziskového sektora, ktoré sa zameriavajú a sú odborníkmi v tých ktorých oblastiach

záujmu. Rovnako je nevyhnutné podporovať a budovať dobrovoľníctvo a aktivity s ním súvisiace, pričom je potrebné tento skrytý potenciál rozvíjať nielen u mladej generácie, ale aj u starších ľudí, ktorým môže priniesť nový zmysel života. Takýmto spôsobom sa posilní spolupráca medzi MČ a jej obyvateľmi, postupne sa budú posilňovať vzťahy medzi zainteresovanými obyvateľmi, zvýši sa pocit spolupatričnosti.

4. Zabezpečiť rôznorodú ponuku možností trávenia voľného času pre všetkých obyvateľov MČ

→ Nevyhnutnou súčasťou života každého človeka je možnosť zmysluplne a efektívne tráviť svoj voľný čas. V dnešnej uponáhľanej dobe je veľmi dôležité, aby si každý našiel čas na seba a oddychoval spôsobom, ktorý je mu blízky a príjemný. V záujme plnenia potrieb svojich obyvateľov chce MČ vytvoriť inovatívnu a rôznorodú ponuku voľnočasových aktivít a kultúrnych podujatí, pre všetky vekové kategórie. Tieto aktivity bude MČ uskutočňovať v spolupráci s ďalšími organizáciami, ktoré sú aktívne v daných oblastiach. Špecifickou oblasťou budú projekty a aktivity spájajúce rôzne generácie obyvateľov s rovnakými záujmami.

5. Spoluvytvárať vhodné a bezpečné podmienky pre život rodín na území MČ

→ Z uskutočnenej analýzy a osobných stretnutí a rozhovorov so zástupcami rôznych vekových skupín obyvateľov MČ vyplynulo, že bezpečnosť je spolu so vzdelávaním najdôležitejšou oblasťou, ktorá ľudí zaujíma. Aj keď ide o otázky a problémy týkajúce sa všetkých občanov a návštevníkov mestskej časti, ich riešenie najviac ovplyvní život a bezpečnosť najcitlivejších skupín, t.j. seniorov, rodín s deťmi, zdravotne postihnutých osôb a podobne. S bezpečnosťou úzko súvisí aj problematika cestnej dopravy, stav cestných úsekov a ich prispôbenie potrebám obyvateľov, rovnako ako aj starostlivosť a zveľaďovanie verejných priestranstiev, ktoré tvoria základný prvok života všetkých rodín. V rámci tohto cieľa je potrebné zamerať sa najmä na špecifické potreby starších ľudí, rodín s chorými alebo postihnutými členmi a mamičiek s malými deťmi.

6. Skvalitňovať a rozvíjať sociálne služby poskytované v rámci MČ

→ Významným trendom posledných rokov, ktorý môžeme sledovať v našej spoločnosti, je starnutie populácie. Ide o jav, ktorý sa premietol aj do výsledkov analýzy uskutočnenej v rámci MČ. Znižovanie počtu narodených detí, menej ľudí v produktívnom veku a postupný prechod obyvateľov do poproduktívneho veku, spôsobuje postupné zvyšovanie počtu seniorov a ich značnú prevahu nad ostatnými skupinami obyvateľov. Jedná sa o osoby, ktoré sú citlivé k prostrediu a podmienkam, v ktorých žijú a je preto nevyhnutné a žiaduce, aby im MČ venovala svoju pozornosť a prispôbila svoje aktivity ich špecifickým potrebám. Ďalšou dôležitou a do značnej miery ohrozenou skupinou sú mamičky s malými deťmi, pre ktoré je taktiež potrebné zabezpečiť určité špecifické služby, ktoré im uľahčia a spríjemnia ich materské povinnosti. Napĺňanie tohto cieľa bude nielen pozitívnym prínosom pre mamičky z MČ, ale bude zároveň motivujúcou skutočnosťou pre budúcich obyvateľov. Pozornosť je potrebné venovať aj obyvateľom v núdzi a nezamestnaným, ktorým sa bude pomáhať pri ich nepriaznivej životnej situácii a zaradení sa do pracovného života.

3 Návrh opatrení

Priorita 1 Mapovanie aktuálneho stavu rodín, zisťovanie ich potrieb a budovanie obojsmerných informačných tokov

Opatrenie 1.1 Zber informácií o aktuálnom stave rodín v MČ

1.1.1 Rodiny so zdravotnými problémami

1.1.2 Bezdetné rodiny

1.1.3 Jednočlenné domácnosti

1.1.4 Budovanie databázy talentovaných a výnimočných osobností žijúcich v MČ

Opatrenie 1.2 Budovanie vzájomných informačných tokov (rodiny vs. MČ)

1.2.1 Pravidelné stretnutia s vybranými skupinami obyvateľov

1.2.1.1 Rada seniorov (pokračovať v doterajších aktivitách)

1.2.1.2 Rada zástupcov škôl (zriadiť takúto skupinu, za účasti riaditeľov, učiteľov, poradcov a iných zástupcov miestnych škôl)

1.2.1.3 Zástupcovia neziskového sektora (zriadiť takúto skupinu za účasti zástupcov MVO, cirkví...)

1.2.2 Miestne noviny vydávané MČ

1.2.3 Webová stránka MČ vrátane internetových verejných diskusií (pokračovať v súčasných aktivitách, prípadne doplniť o nové témy týkajúce sa rodiny)

1.2.4 Iné formy zbierania informácií (napr. vypracovanie dotazníka, ktorý budú môcť návštevníci úradu vyplniť a vhodiť do zbernej schránky)

1.2.5 Nepravidelné stretnutia s obyvateľmi (Deň otvorených dverí, stretnutia so žiakmi a študentmi v rámci vyučovania občianskej výchovy a pod.)

Priorita 2 Poradenské služby pre rodiny

Opatrenie 2.1 Pravidelné poradenské služby

2.1.1 Priame osobné poradenstvo (napr. v priestoroch kancelárie prvého kontaktu miestneho úradu, za prítomnosti odborníkov z rôznych oblastí ako napr. sociálny pracovník, právnik, psychológ, zdravotník, finančný poradca a pod. v súvislosti s potrebami rodín)

2.1.2 Nepriame všeobecné poradenstvo (využitie miestnych novín a webovej stránky – zriadenie rubriky „poradňa“, kde by boli uverejňované odborné odpovede a rady k najčastejším otázkam a problémom zo života miestnych obyvateľov)

Opatrenie 2.2 Nepravidelné poradenské služby

2.2.1 Skupinové poradenstvo (riešenie problémov spoločných pre väčšie skupiny za účasti odborníkov; napr. zdravotne postihnutí obyvatelia, seniori, psíčkari, fajčiari, rodičia...) – napr. besedy, prednášky

Priorita 3 Celoživotné vzdelávanie

Opatrenie 3.1 Vzdelávanie seniorov

3.1.1 Všeobecné (dlhodobejšie) vzdelávanie (počítače, internet, práca s modernými technológiami, jazyky a pod.)

3.1.2 Tematické (krátkodobé) vzdelávanie (bezpečnosť, sebaobrana, dobrovoľníctvo, zdravie, , kulinárstvo, psychológia, finančná oblasť, právna oblasť a pod.)

Opatrenie 3.2 Doplnkové vzdelávanie vybraných skupín obyvateľov (prostredníctvom špeciálnych projektov)

3.2.1 Pracovníci školských zariadení (učitelia, nepedagogickí pracovníci...), resp. iní, ktorí pracujú s deťmi a mládežou (pracovníci CVČ, SPOTs...) (psychológia, správanie sa detí a mladých ľudí, rozpoznanie skrytých problémov a ich riešenie atď.)

3.2.2 Pracovníci miestneho úradu MČ (komunikačné zručnosti, zvládanie stresu, psychológia...)

3.2.3 Vzdelávanie mladých ľudí – netradičné oblasti a témy vzdelávania, mimo vzdelávacieho procesu na školách (dobrovoľníctvo, ekológia, medzinárodné vzťahy, extrémizmus, prevencia kriminality a závislostí...)

3.2.4 Tematické vzdelávanie dospelých (finančníctvo, psychológia, dobrovoľníctvo, filantropia, zdravý životný štýl, medzinárodné vzťahy, platná legislatíva SR príp. EÚ a iné podľa záujmu),

Priorita 4 Dobrovoľníctvo

Opatrenie 4.1 Monitorovanie a zber informácií o dobrovoľníctve

4.1.1 Organizácie fungujúce na báze dobrovoľníctva (MVO, cirkvi, charita, neformálne skupiny... – zber informácií, vypracovanie databázy a informovanie verejnosti o týchto organizáciách)

4.1.2 Dobrovoľnícke programy a aktivity (v Košiciach, SR, EÚ – zber informácií, spracovanie, informovanie verejnosti)

Opatrenie 4.2 Dobrovoľnícke programy a aktivity podporované MČ

4.2.1 Sociálna oblasť (sprevádzanie a pomoc starším, príp. postihnutým, nákupy, opatrovanie, práca s komunitou, zbierky, charita, sociálne burzy šatstva, kníh, hračiek a pod.)

4.2.2 Životné prostredie a verejné priestranstvá (monitoring, zber informácií, zvieratá, bezpečnosť...)

4.2.3 Kultúrne, športové a iné voľnočasové aktivity (pomoc pri plánovaní, organizovaní, vystúpeniach, šírení informácií, vzdelávaní...)

Priorita 5 Partnerstvá a spolupráca pri zabezpečovaní aktuálnych potrieb rodín

Opatrenie 5.1 Spolupráca s tretím sektorom

5.1.1 Cirkvi a náboženské spoločnosti (pôsobiace v MČ a Košiciach)

5.1.2 Mimovládne organizácie (sociálna oblasť, ochrana ŽP, vzdelávacie, kultúrne, športové a iné záujmové aktivity)

Opatrenie 5.2 Vytváranie partnerstiev s neformálnymi združeniami občanov MČ

Opatrenie 5.3 Podpora vytvárania partnerstiev a spolupráce s rôznymi inštitúciami (sociálna oblasť, vzdelávanie – univerzity, iné vzdelávacie inštitúcie a pod.)

Opatrenie 5.4 Partnerstvá na národnej i medzinárodnej úrovni

Priorita 6 Podujatia a voľnočasové aktivity

Opatrenie 6.1 Spoločenské podujatia pre obyvateľov MČ

6.1.1 Doterajšie kultúrne a športové podujatia MČ (pokračovanie v zabehnutej tradícii)

6.1.2 Príprava nových podujatí zameraných na spoločné trávenie voľného času rodín s deťmi a starými rodičmi, podujatia pre samostatne žijúcich obyvateľov s podobnými záujmami

Opatrenie 6.2 Podujatia a aktivity pre mladých

6.2.1 Krúžková činnosť (najmä Átrium klub – tradičná ponuka voľnočasových aktivít, ale aj krúžky, ktoré momentálne nie sú v bežnej ponuke centier voľného času a pod., ale mladí ľudia o ne prejavili záujem)

6.2.2 Kultúra, šport a iné záujmové oblasti (vrátane spolupráce so SPOTs)

6.2.3 Nízkoprahové komunitné centrá (priestory na neformálne stretávanie sa, najmä mladých ľudí)

Opatrenie 6.3 Podujatia pre seniorov

6.3.1 Spoločenské aktivity (maľovanie, spev, tanec, ručné práce, ochotníctvo, športové aktivity...)

6.3.2 Návštevy a výlety (zázazdy na kúpaliská, spoznávanie rôznych miest, nákupy...)

Opatrenie 6.4 Medzigeneračná spolupráca (aktivity a projekty spájajúce rôzne generácie obyvateľov; starí učia mladých a naopak, projekt MČ Super familia – spájame generácie...)

Priorita 7 Životné prostredie rodín

Opatrenie 7.1 Zvyšovanie bezpečnosti v MČ

7.1.1 Prevencia kriminality a vandalizmu (osvetlenie, informovanosť...)

7.1.2 Zvýšený monitoring rizikových oblastí MČ (pešie hliadky, kamerové systémy...)

7.1.3 Bezpečnosť na cestách (chodníky, prechody pre chodcov, svetelná signalizácia, ostrovčeky)

Opatrenie 7.2 Verejné priestory a zeleň

7.2.1 Bezbariérový prístup (chodníky, verejné budovy)

7.2.2 Úprava medziblokových priestorov a parkov (zeleň + drobná architektúra – lavičky, koše...)

7.2.3 Detské ihriská a športoviská (údržba, spravovanie, vybavenosť, pravidlá využívania)

7.2.4 Parkovacie priestory budované s ohľadom na ekológiu a životné prostredie

7.2.5 Verejné inštitúcie priaznivé k rodine („family points“ – zriadenie kútikov pre matky s deťmi – prebaľovanie, kŕmenie a pod.)

Priorita 8 Sociálne služby pre rodiny

(pokračovanie v doterajšej činnosti, prípadné rozširovanie a rozvíjanie súčasnej ponuky)

8.1 Opatrovateľská služba v domácnostiach

8.2 Zariadenia opatrovateľskej služby

8.3 Kluby seniorov

8.4 Materské centrum Delfínik

8.5 Pomoc v hmotnej núdzi

8.6 Opatrenia na pomoc nezamestnaným (aktivačná činnosť, odborná prax atď.)

4 Popis opatrení a návrh aktivít

Tab. č. 1

Špecifický cieľ 1 Doplniť súčasné poznatky o rodinách žijúcich v MČ a zlepšiť dostupnosť a výmenu informácií medzi MČ a jej obyvateľmi o aktuálnom stave rodín	
Priorita 1 Mapovanie aktuálneho stavu rodín, zisťovanie ich potrieb a budovanie obojsmerných informačných tokov	
Opatrenie 1.1	Zber informácií o aktuálnom stave rodín v MČ
Zdôvodnenie a opis opatrenia	Základným predpokladom pre správne fungovanie každej inštitúcie, je dostatok aktuálnych a čo možno najpresnejších informácií. Aby sa mohla MČ starať o svojich obyvateľov a plniť si zodpovedne jednu zo svojich základných povinností, je nevyhnutné aby vedela akí obyvatelia na jej území žijú, aké majú problémy, potreby a podobne. Na základe uskutočnenej analýzy boli zistené a zosumarizované údaje o MČ a jej obyvateľstve, v členení na základné štatistické kategórie. Avšak špecifické údaje (napr. rodiny s postihnutým alebo nevládnym členom, náhradné rodiny a pod.) nie je v súčasnosti možné zistiť, resp. nie sú zisťované a evidované na úrovni MČ. Jedná sa o kľúčové informácie, ktoré by MČ mala poznať, aby sa mohla plnohodnotne starať o svojich obyvateľov. Práve osoby so špecifickými potrebami, o ktorých absentujú potrebné informácie, majú potreby, ktoré sú veľakrát diametrálne odlišné od potrieb zvyšnej časti populácie. Identifikovanie takýchto osôb a rodín (resp. aspoň vedomosť o ich prítomnosti a orientačnom počte) bude prínosom, ktorý umožní MČ detailnejšie a adresnejšie sa zamerať na tieto skupiny, nadviazať s nimi kontakt, vedieť im pomôcť, poradiť alebo ich aspoň správne nasmerovať. Súčasne bude MČ získavať a archivovať informácie o prítomnosti talentovaných, výnimočne nadaných alebo inak zaujímavých „osobnostiach“ žijúcich na území MČ, s ktorými bude možné v budúcnosti spolupracovať na rôznych pripravovaných projektoch.
Cieľová skupina	Cieľovou skupinou sú najmä rodiny a obyvatelia so špecifickými potrebami, ktorých nie je možné identifikovať v rámci štatistického ani iného zisťovania údajov a informácií, teda nie sú známe ani ich problémy, potreby a pod. Ide predovšetkým o nasledovné skupiny: <ul style="list-style-type: none"> - zdravotne postihnutí obyvatelia - jednočlenné rodiny - bezdetné rodiny - talentovaní a výnimočne nadaní obyvatelia
Návrh možných aktivít	- dotazníkový prieskum (osobný, na webovej stránke, na úrade MČ) - zisťovanie stavu na mieste (osobné návštevy, prieskum v teréne) - spolupráca s ďalšími inštitúciami a organizáciami
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie sociálne (v spolupráci s oddelením rozvoja a kultúry)
Merateľný ukazovateľ	Vytvorenie/aktualizácia databázy rodín žijúcich na území MČ s novými aktuálnymi informáciami o špecifických rodinách
Finančná náročnosť	rok 2013: 200 € (v rámci existujúcich položiek rozpočtu) každý nasledujúci rok: 200 €

Opatrenie 1.2	Budovanie vzájomných informačných tokov (rodiny vs. MČ)
Zdôvodnenie a opis opatrenia	MČ Košice – Západ je čo sa týka obyvateľstva najpočetnejšou mestskou časťou Košíc. Z hľadiska kapacít, času ani financií nie je možné aby zástupcovia MČ komunikovali s každým občanom osobitne. Je však nevyhnutné a nesmierne dôležité poznať názory svojich občanov a jedným z najvhodnejších a uskutočniteľných spôsobov, je komunikovať s vybranými / zvolenými zástupcami jednotlivých skupín. Tieto osoby poznajú potreby svojich spoluobčanov a preto sa môžu aj v ich mene vyjadrovať k rôznym témam a otázkam života v MČ. Následne môžu o uskutočnených rozhodnutiach, krokoch a aktivitách MČ informovať ďalších občanov, s ktorými sa v rámci svojej pôsobnosti stretávajú.
Cieľová skupina	Cieľovou skupinou budú všetci obyvatelia MČ, nakoľko realizácia aktivít v rámci tohto opatrenia (získavanie hodnotných a konkrétnych podnetov a informácií, ktoré budú podnetom pre následné uskutočňovanie ďalších krokov, vrátane následného informovania verejnosti) bude prínosom pre všetkých.
Návrh možných aktivít	<ul style="list-style-type: none"> - Rada seniorov (pokračovanie v doterajších aktivitách, rozvoj ďalšej spolupráce) - Rada zástupcov škôl (vytvorenie takejto skupiny, ktorá by mohla byť nápomocná pri riešení otázok ďalšieho vzdelávania mládeže, krúžkovej činnosti, voľnočasových aktivít pre mladých a pod.) - zástupcovia neziskového sektora (vytvorenie špeciálnej skupiny, s ktorou bude MČ spolupracovať pri získavaní podnetov, názorov, informácií o rôznych oblastiach života MČ a jej obyvateľov) - intenzívnejšie využívanie miestnych novín, webovej stránky a pod. na zverejňovanie informácií, zbieranie podnetov a názorov od občanov, diskusie na rôzne témy, príp. rubrika poradenstva z rôznych oblastí záujmu obyvateľov...) - dotazník spokojnosti a podnetov, ktorý by mohli občania vyplniť a odovzdať pri návšteve miestneho úradu - stretávanie sa s ďalšími skupinami občanov (napr. v rámci Dňa otvorených dverí, občianskej výchovy a pod.)
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie kancelária starostu
Merateľný ukazovateľ	Počet stretnutí so zástupcami obyvateľov Vypracovaný dotazník spokojnosti a podnetov pre obyvateľov Počet vyplnených a na MČ odovzdaných dotazníkov od obyvateľov
Finančná náročnosť	rok 2013: 10 000 € (v rámci existujúcich položiek rozpočtu) každý nasledujúci rok: 10 000 €

Tab. č. 2

Špecifický cieľ 2 Podporovať zvyšovanie vedomostnej úrovne obyvateľov MČ a získavanie nových znalostí a zručností v oblasti celoživotného vzdelávania	
Priorita 2 Poradenské služby pre rodiny	
Opatrenie 2.1	Pravidelné poradenské služby
Zdôvodnenie a opis opatrenia	Ľudia sa mnohokrát ocitnú v ťažkej, nepriaznivej a zložitej životnej situácii, ktorú nevedia sami vyriešiť a odstrániť tak jej nežiaduce dopady na ich život. Veľa takýchto prípadov je dokonca spôsobených nepriaznivými okolnosťami, ktoré nie je možné ovplyvniť (ako napríklad strata zamestnania, choroba, nehoda, či už vlastná alebo niektorého člena domácnosti a pod.). takéto osoby, mnohokrát aj celé rodiny sa dostanú na okraj spoločnosti, stratia kontakt s inými ľuďmi a nevedia si už sami pomôcť. Práve týmto skupinám bude určené poradenstvo, ktoré plánuje MČ ponúkať v spolupráci s ďalšími organizáciami, prostredníctvom odborníkov z rôznych oblastí života. Na základe záujmu a potreby bude MČ zabezpečovať potrebné osobné poradenstvo, alebo sprostredkovanie dôležitých informácií prostredníctvom svojej webovej stránky, prípadne miestnych novín vydávaných MČ.
Cieľová skupina	Cieľovou skupinou môžu byť všetci obyvatelia MČ, ktorí budú môcť poradenstvo využívať. Najväčší úžitok z neho budú mať ľudia, ktorí nemajú možnosť poradiť si sami, ani sa inak dopracovať k vyriešeniu svojej situácie, resp. problému. Predpokladom je, že tieto služby budú najčastejšie využívať miestni seniori, osamelí ľudia a ľudia, ktorí sú chorí (alebo majú v rodine chorého, prípadne nevládneho člena), trpia následkom nepriaznivej životnej situácie, majú finančné a iné problémy a podobne.
Návrh možných aktivít	- poradenstvo z rôznych oblastí v priestoroch miestneho úradu (sociálne, právne, finančné, zdravotné, psychologické atď.) - zavedenie pravidelnej poradnej rubriky na webovej stránke, príp. v miestnych novinách, uverejňovanie odpovedí na najčastejšie otázky obyvateľov, prípadne zriadenie on-line poradne na webovej stránke MČ a pod.
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie sociálne
Merateľný ukazovateľ	Vytvorenie poradenskej rubriky na webovej stránke MČ Počet obyvateľov, ktorým boli poskytnuté poradenské služby
Finančná náročnosť	rok 2013: 300 € (v rámci existujúcich položiek rozpočtu) každý nasledujúci rok: 300 €
Opatrenie 2.2	Nepravidelné poradenské služby
Zdôvodnenie a opis opatrenia	Pôvod a povaha niektorých problémov je v mnohých prípadoch spoločná pre viacero osôb. V týchto prípadoch je možné poskytovať poradenstvo pre väčšie skupiny ľudí, konkrétne formou spoločných prednášok a besied na dané témy. Týmto spôsobom sa vo veľkej miere zvýši efektívnosť práce a bude možné v krátkom čase pomôcť väčšiemu počtu ľudí súčasne. Účastníci dostanú nielen cenné rady a informácie, ale získajú aj kontakty na ľudí, ktorých môžu v prípade potreby v budúcnosti vyhľadať a spoznať nových

	Ľudí, ktorí majú rovnaké alebo podobné problémy a budú si taktiež môcť pomôcť a poradiť navzájom. Nadobudnuté vedomosti budú môcť následne sprostredkovať ďalším osobám vo svojom okolí.
Cieľová skupina	Aj napriek tomu, že pripravované besedy a prednášky budú môcť navštevovať všetci obyvatelia MČ, projekt je svojim zameraním určený najmä pre osoby, ktoré nemajú inú možnosť ako vyriešiť svoju situáciu, potrebujú konzultovať svoj problém s odborníkom, alebo si vypočuť prednášku a získať tak nové a prínosné informácie. Predpokladá sa, že najčastejšími účastníkmi budú seniori, ľudia so zdravotnými, finančnými a inými problémami a podobne.
Návrh možných aktivít	- skupinové besedy s odborníkmi na rôzne témy podľa prejaveneho záujmu (napr. zdravie, zdravé stravovanie, prednášky pre diabetikov, celiakov, besedy s psychológom a pod.)
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie sociálne
Merateľný ukazovateľ	Počet skupinových besied pre obyvateľov MČ na rôzne témy Počet účastníkov skupinových besied
Finančná náročnosť	rok 2013: 300 € (v rámci existujúcich položiek rozpočtu) každý nasledujúci rok: 300 €
Priorita 3 Celoživotné vzdelávanie	
Opatrenie 3.1	Vzdelávanie seniorov
Zdôvodnenie a opis opatrenia	Aktuálnou a v súčasnosti veľmi presadzovanou témou je podpora celoživotného vzdelávania, teda vzdelávanie nielen v mladom veku v rámci školskej dochádzky, ale aj popri práci, dokonca aj v dôchodkovom veku. Nakoľko seniori tvoria takmer tretinu všetkých obyvateľov MČ, mala by sa im venovať náležitá pozornosť. Keďže ide o ľudí, ktorí si vyžadujú špecifický a osobitný prístup, ktorý je veľmi dôležitý najmä v oblasti vzdelávania, bude ich vzdelávanie prebiehať oddelene s prihliadnutím na špecifiká, ktoré sú pre túto skupinu charakteristické. Aj z uskutočnených stretnutí so staršími obyvateľmi MČ vyplynulo, že mnohí sú aj napriek svojmu veku aktívni a radi by sa vzdelávali a získavali tak nové praktické informácie, ktoré by mohli využívať pri zlepšovaní a skvalitňovaní svojho života, prípadne pri svojom ďalšom uplatnení.
Cieľová skupina	Aktivity realizované v rámci tohto opatrenia budú určené pre seniorov žijúcich v MČ, ktorým budú prispôsobené témy, obsah, priebeh aj trvanie jednotlivých vzdelávacích seminárov resp. kurzov.
Návrh možných aktivít	- krátkodobé vzdelávanie (formou 1 prípadne 2-dňových prednášok, seminárov a podobne) v oblasti bezpečnosti, sebaobranu, dobrovoľníctva, psychológie a pod. - dlhodobejšie vzdelávanie (formou týždenných/mesačných kurzov, školení, workshopov) práca s počítačom, internetom, jazykové znalosti, moderné technológie a ďalšie
Inštitucionálne a organizačné	oddelenie sociálne (v spolupráci s oddelením rozvoja a kultúry)

zabezpečenie	
Merateľný ukazovateľ	Počet krátkodobých vzdelávacích kurzov pre seniorov Počet dlhodobejších vzdelávacích kurzov pre seniorov Počet účastníkov / absolventov vzdelávacích kurzov pre seniorov
Finančná náročnosť	rok 2013: 300 € (v rámci existujúcich položiek rozpočtu) každý nasledujúci rok: 500 €
Opatrenie 3.2	Doplnkové vzdelávanie vybraných skupín obyvateľov (prostredníctvom špeciálnych projektov)
Zdôvodnenie a opis opatrenia	Neustále napredovanie našej spoločnosti, využívanie nových technológií, postupov, prístupov a podobne, je dôvodom potreby permanentného vzdelávania sa bez ohľadu na vek, počet odpracovaných rokov či pracovné zaradenie. Všetky ďalšie vedomosti a zručnosti, ktoré človek nadobudne pre neho znamenajú pridanú hodnotu, ktorá skvalitní a zjednoduší nielen jeho pracovný, ale aj každodenný život, mladým a nezamestnaným poskytne lepšie možnosti uplatnenia sa na trhu práce. Aj medzi obyvateľmi MČ Košice – Západ bol v posledných rokoch zaznamenaný nárast počtu nezamestnaných a zabezpečenie doplnkového vzdelávania by mohlo týmto osobám pomôcť pri nájdení si nového zamestnania. Témy ako dobrovoľníctvo, ekológia a ochrana životného prostredia, charita a podobne môžu byť impulzom nielen pre mladých ľudí, ktorí sa následne môžu uplatniť aj v týchto významných oblastiach.
Cieľová skupina	Cieľovou skupinou budú najmä mladí ľudia, ktorí sú aktívni v rôznych oblastiach života, chcú si doplniť školské vzdelanie, zlepšovať svoje zručnosti a vedomosti, prípadne sa zaujímajú o aktivity prospešné pre spoločnosť a podobne. Ďalšou skupinou, ktorá bude mať prospech z realizácie plánovaných aktivít sú pracujúci dospelí, ale aj ľudia bez zamestnania, ktorí nové vedomosti a znalosti budú môcť využívať v bežnom živote, v práci alebo pri hľadaní nového zamestnania.
Návrh možných aktivít	- krátkodobejšie besedy, semináre, školenia a prednášky pre väčšie vybrané skupiny obyvateľov (učitelia a nepedagogickí pracovníci škôl, pracovníci miestneho úradu, aktívni mladí ľudia, pracujúci atď.) z rôznych oblastí (efektívna komunikácia, zvládanie stresu, základy psychológie, ekológia, dobrovoľníctvo, prevencia kriminality a závislostí, extrémizmus a pod.) týkajúcich sa ich práce, záujmov a pod., ktoré budú môcť v praxi využívať pri zlepšovaní kvality života seba a tiež svojim spoluobčanom
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie sociálne (v spolupráci s oddelením rozvoja a kultúry)
Merateľný ukazovateľ	Počet uskutočnených besied, seminárov, školení a prednášok Počet účastníkov besied, seminárov, školení a prednášok
Finančná náročnosť	rok 2013: začiatok v r. 2014, podpora - grantové schémy každý nasledujúci rok:

Tab. č. 3

Špecifický cieľ 3 Budovať a rozvíjať partnerstvá, spoluprácu a dobrovoľníctvo v záujme obyvateľov MČ	
Priorita 4 Dobrovoľníctvo	
Opatrenie 4.1	Monitorovanie a zber informácií o dobrovoľníctve
Zdôvodnenie a opis opatrenia	<p>Dobrovoľníctvo je v súčasnosti jednou z najaktuálnejších tém spoločnosti, ide o bezodplatné a dobrovoľné zapájanie sa aktívnych ľudí (dobrovoľníkov) do rôznych verejných aktivít, z ktorých má najčastejšie prínos väčšia skupina ľudí, prípadne celá komunita. Ide o relatívne jednoduchý a efektívny spôsob ako riešiť aktuálne problémy a otázky v danej lokalite. Taktiež je to dobrý spôsob využitia potenciálu najmä mladých ľudí a ich zapájanie do záležitostí komunity a spoločnosti, v ktorej žijú. Aj medzi obyvateľmi MČ by sa našlo množstvo (nielen mladých) ľudí, ktorí by sa do takýchto aktivít radi a ochotne zapojili, nielen aby vyplnili svoj čas, urobili niečo užitočné, ale aj získali nové skúsenosti a priateľov s obdobnými záujmami. Problémom mnohokrát býva nevedomosť resp. nedostatočná informovanosť o prítomnosti takýchto dobrovoľníckych organizácií, o príprave a realizácii aktivít dobrovoľníckeho charakteru. MČ chce prispieť k rozvoju dobrovoľníctva na svojom území a preto bude postupne zhromažďovať a poskytovať informácie z tejto oblasti svojim obyvateľom. Takýmto spôsobom sa nielen umožní realizácia väčšieho množstva aktivít a projektov, ale zároveň sa aktivizuje miestny ľudský potenciál a ľudia si začnú viac vážiť výsledky vlastnej práce.</p>
Cieľová skupina	<p>Vo všeobecnosti možno povedať, že cieľovú skupinu by mohli tvoriť všetci obyvatelia MČ, nakoľko dobrovoľníkom sa môže stať každý kto si vie nájsť čas a chce pomáhať a byť pre svoju komunitu užitočný. Z vyššie uvedeného vyplýva, že najlepšimi potenciálnymi dobrovoľníkmi budú nasledovné skupiny obyvateľov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mladí ľudia, ktorí ešte študujú a popri škole majú dostatok času; - ľudia v produktívnom veku, ktorí nepracujú (sú nezamestnaní) alebo majú aj napriek pracovným povinnostiam čas; - aktívne mamičky na materskej dovolenke, ktoré by popri starostlivosti o dieťa privítali nejakú ďalšiu aktivitu; - aktívni seniori, ktorí sú aj napriek svojmu veku vitálni a chceli by sa aktívne podieľať na zlepšovaní života komunity, v ktorej žijú.
Návrh možných aktivít	<ul style="list-style-type: none"> - získavanie dôležitých a zaujímavých informácií o dobrovoľníctve, dobrovoľníckych projektoch, aktivitách, možnostiach zapojenia sa najmä v rámci MČ a mesta, prípadne na Slovensku a v Európe - zverejňovanie získaných informácií na webovej stránke, prípadne v miestnych novinách - poskytovanie potrebných informácií individuálne (či už osobne, telefonicky, prostredníctvom e-mailu, na rôznych akciách, stretnutiach, na školách, v denných centrách pre seniorov a pod. - v prípade záujmu pomoc pri nadviazaní prvého kontaktu s takouto organizáciou, zorganizovanie spoločného stretnutia a pod.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie sociálne (v spolupráci s oddelením kancelária starostu)
Merateľný ukazovateľ	Vytvorená databáza dobrovoľníctva (nielen na území MČ) Vytvorená rubrika o dobrovoľníctve na webovej stránke MČ
Finančná náročnosť	rok 2013: nevyžaduje si priame finančné prostriedky každý nasledujúci rok: -
Opatrenie 4.2	Dobrovoľnícke aktivity a programy podporované MČ
Zdôvodnenie a opis opatrenia	Mnoho dôležitých aktivít a projektov v rámci MČ by mohlo byť realizovaných samotnými občanmi resp. v spolupráci občanov a MČ. Takéto projekty by boli nielen omnoho efektívnejšie a adresnejšie, nakoľko by boli realizované samotnými ľuďmi a podľa ich predstáv, ale spolupráca jednotlivých spoluobčanov by mala neoceniteľný prínos v podobe aktivizácie a spájania ľudí, utužovania komunity a vzájomnej pomoci jeden druhému. Mnoho takýchto projektov a aktivít by mohlo byť podnecovaných a pripravovaných samotnými občanmi. Nakoľko v našej spoločnosti nie je téma dobrovoľníctva až natoľko rozšírená, bude nevyhnutné s ľuďmi pracovať a naučiť ich zapájať sa do takýchto aktivít. Toto bude MČ naplňať najmä prostredníctvom podpory dobrovoľníckych organizácií a spoluprácou s nimi pri organizovaní aktivít dobrovoľníckeho a verejnoprospešného charakteru.
Cieľová skupina	Cieľová skupina je v tomto prípade totožná s cieľovou skupinou pre opatrenie 4.1 (mladí ľudia, dospelí bez zamestnania, aktívni seniori a pod.).
Návrh možných aktivít	- hľadanie možných partnerov a spolupráca s dobrovoľníckymi organizáciami aktívnymi v oblastiach užitočných a zaujímavých pre MČ a jej obyvateľov - projekty MČ, ktoré by svojim charakterom umožnili zapájanie sa občanov ako dobrovoľníkov (vytváranie verejných priestranstiev, diskusie ohľadne možného využitia priestorov MČ, spoločný výber tém a programu rôznych významných podujatí a každoročných aktivít MČ pri príležitosti rôznych osláv, výročí a pod.)
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie sociálne (v spolupráci s oddelením kancelária starostu)
Merateľný ukazovateľ	Počet aktivít/projektov dobrovoľníckeho charakteru realizovaných na území MČ Počet dobrovoľníkov zapojených do týchto aktivít/projektov Počet hodín uskutočnenej dobrovoľníckej práce
Finančná náročnosť	rok 2013: nevyžaduje si priame finančné prostriedky (podpora – grantové schémy) každý nasledujúci rok: -
Priorita 5 Partnerstvá a spolupráca pri zabezpečovaní aktuálnych potrieb rodín	
Opatrenie 5.1	Spolupráca s tretím sektorom
	V rámci fungovania tretieho sektora na Slovensku došlo v posledných rokoch k veľkému pokroku čo sa týka počtu a kvality jednotlivých organizácií, ktoré v ňom pôsobia. Každá takáto organizácia sa zameriava na konkrétne oblasti a témy

Zdôvodnenie a opis opatrenia	spoločenského života a počas obdobia svojej existencie nadobudla množstvo cenných poznatkov a skúseností, vďaka ktorým je schopná efektívne pomáhať ľuďom s obdobnými problémami. V takýchto organizáciách často pracujú ľudia (či už ako dobrovoľníci alebo platení zamestnanci), ktorí vedú citlivo pracovať s ľuďmi pri riešení ich problémov a pod. Spoluprácou s takýmito organizáciami chce MČ dosiahnuť vyššiu efektivitu, odbornosť aj adresnosť pri riešení problémov a závažných otázok svojich obyvateľov. Nakoľko kapacity MČ nie sú postačujúce na riešenie všetkých oblastí záujmu miestnych občanov, v prípade výhodných ponúk a myšlienok bude spolupracovať s tretím sektorom aj v ďalších oblastiach, ako je príprava ponuky voľnočasových aktivít, organizovanie kultúrnych, športových a ďalších spoločenských podujatí, ako aj ďalších aktivít, ktoré budú vyplývať z aktuálnych potrieb a požiadaviek miestnych obyvateľov.
Cieľová skupina	Cieľovou skupinou budú tí obyvatelia MČ, ktorí budú mať zo spolupráce s tretím sektorom najväčší ošoh. Najčastejšie pôjde o spoluprácu v sociálnej oblasti (pomoc ľuďom s problémami, v núdzi, so zdravotným postihnutím, chorobou a podobne), z ktorej budú mať úžitok práve ľudia patriaci do niektorej z vyššie uvedených kategórií. V prípade ponuky a dostupnosti bude MČ spolupracovať aj na príprave projektov z ďalších dôležitých oblastí, ako kultúra, organizovanie rôznych spoločenských, kultúrnych podujatí a pod., z ktoré budú realizované pre širší okruh miestnych občanov.
Návrh možných aktivít	<ul style="list-style-type: none"> - spoluorganizovanie rôznych charitatívnych zbierok, burzy šatstva, hračiek a pod. - poskytnutie potrebného priestoru na organizovanie zaujímavých a pre ľudí atraktívnych akcií, podujatí a projektov - pomoc pri organizovaní rôznych prednášok, seminárov, workshopov a besied na rôzne aktuálne a dôležité témy - spoločné organizovanie kultúrnych, športových a iných spoločenských podujatí pre miestnych obyvateľov a ďalšie
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie rozvoja a kultúry (v spolupráci s oddelením kancelária starostu)
Merateľný ukazovateľ	Počet podujatí organizovaných na území MČ v spolupráci s tretím sektorom Počet organizácií tretieho sektora, s ktorými MČ spolupracuje
Finančná náročnosť	rok 2013: nevyžaduje si priame finančné prostriedky každý nasledujúci rok: -
Opatrenie 5.2	Vytváranie partnerstiev s neformálnymi združeniami občanov MČ
Zdôvodnenie a opis opatrenia	Rovnako ako pri spolupráci s organizáciami tretieho sektora, má MČ záujem spolupracovať aj s neformálnymi združeniami občanov fungujúcimi v rámci MČ, pri zabezpečovaní rôznych aktivít, podujatí, riešení závažných spoločenských otázok a celkovom zvyšovaní kvality života svojich obyvateľov.
	Cieľovú skupinu tvoria všetci občania, ktorí sa združujú v rôznych záujmových združeniach, spolkoch (napr. na ochranu prírody,

Cieľová skupina	zachovanie pamiatok, rodinní príslušníci osôb so zdravotným postihnutím a pod.), v rámci ktorých sa snažia o presadzovanie svojich záujmov, požiadaviek a pomoc pri riešení problémov.
Návrh možných aktivít	- uzatváranie partnerstiev resp. spolupráca MČ so združeniami občanov, ktoré majú podobné záujmy a presadzujú riešenia, ktoré sú vhodné, užitočné a prijateľné aj pre MČ ako takú a zároveň by boli prínosom pre väčší počet resp. pre všetkých občanov
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie rozvoja a kultúry (v spolupráci s oddelením kancelária starostu a oddelením finančno-právnym)
Merateľný ukazovateľ	Počet neformálnych združení občanov, s ktorými MČ spolupracuje
Finančná náročnosť	rok 2013: nevyžaduje si priame finančné prostriedky každý nasledujúci rok: -
Opatrenie 5.3	Podpora vytvárania partnerstiev a spolupráce s rôznymi inštitúciami
Opatrenie 5.4	Partnerstvá na národnej i medzinárodnej úrovni
Zdôvodnenie a opis opatrenia	Základom každej kvalitnej a efektívnej práce je dostatok hodnotných informácií, vedomostí a skúseností. Najlepším spôsobom ich nadobúdania je spolupráca s inými skúsenejšími organizáciami aktívnymi v tej ktorej oblasti. Významné poznatky nadobudnuté počas mnohoročnej praxe budú cennými vstupnými prvkami pri uskutočňovaní akýchkoľvek aktivít a riešení rôznorodých problémov. Pre MČ budú prínosné aj prípadné kontakty a odporúčania na ďalšie organizácie z daných oblastí.
Cieľová skupina	Veľkosť, početnosť a stanovenie cieľovej skupiny bude závisieť od konkrétneho partnerstva a oblasti, v rámci ktorej bude spolupráca realizovaná – cieľovou skupinou budú osoby, ktorých sa dotýka daná téma a realizácie spoločných aktivít bude pre nich prínosom.
Návrh možných aktivít	- partnerstvá a spolupráca s inštitúciami rôznych zameraní (napr. sociálna oblasť, vzdelávanie – univerzity, iné vzdelávacie inštitúcie a podobne) na miestnej, národnej, ale v prípade dostupnosti aj na medzinárodnej úrovni
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie kancelária starostu
Merateľný ukazovateľ	Počet inštitúcií rôzneho zamerania, s ktorými MČ spolupracuje
Finančná náročnosť	rok 2013: nevyžaduje si priame finančné prostriedky každý nasledujúci rok: -

Tab. č. 4

Špecifický cieľ 4 Zabezpečiť rôznorodú ponuku možností trávenia voľného času pre všetkých obyvateľov MČ	
Priorita 6 Podujatia a voľnočasové aktivity	
Opatrenie 6.1	Spoločenské podujatia
Zdôvodnenie a opis opatrenia	Významnou skutočnosťou, ktorá do veľkej miery ovplyvňuje kvalitu života obyvateľov je rozmanitá ponuka možností trávenia voľného času. Je nesmierne dôležité aby si ľudia žijúci v MČ mohli podľa vlastných priorít a záujmov vybrať ako príjemne a efektívne využijú svoj čas. Jedným z dôležitých prvkov sú rôznorodé spoločenské, kultúrne, športové a iné podujatia, ktoré sú organizované na území mestskej časti. V súčasnosti už síce existuje určitá ponuka takýchto aktivít, s neustále sa zvyšujúcimi nárokmi ľudí sa zároveň zvyšujú aj nároky na možnosti trávenia voľného času jednotlivých skupín ľudí. MČ sa v záujme svojich terajších, ale aj budúcich obyvateľov bude naďalej snažiť vytvárať a organizovať nové zaujímavé aktivity, ktoré svojim obsahom a prevedením oslovia čo najviac ľudí, a to najmä v spolupráci s inými organizáciami, prípadne samotnými občanmi, ktorí sú nadaní a aktívni v rámci komunity.
Cieľová skupina	Cieľovou skupinou aktivít pripravovaných v rámci tohto opatrenia sú všetci obyvatelia MČ, ktorí sa na podujatiach budú môcť zúčastniť jednak ako diváci, ale prípadne aj ako účinkujúci. Hlavnými predstaviteľmi cieľovej skupiny budú občania, ktorí takéto podujatia navštevujú najčastejšie – rodiny s deťmi, mladí ľudia a seniori.
Návrh možných aktivít	- pokračovanie v doterajších úspešných a navštevovaných spoločenských podujatiach, aktivitách - príprava nových podujatí pre rôzne vekové kategórie občanov so spoločnými záujmami, vrátane podujatí pre viacero generácií súčasne (v spolupráci s ďalšími záujmovými organizáciami a samotnými obyvateľmi)
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie rozvoja a kultúry
Merateľný ukazovateľ	Počet zrealizovaných spoločenských podujatí Počet účastníkov zrealizovaných podujatí
Finančná náročnosť	rok 2013: 11 000 € (v rámci existujúcich položiek rozpočtu) každý nasledujúci rok: 11 000 €
Opatrenie 6.2	Podujatia a aktivity pre mladých
Zdôvodnenie a opis opatrenia	Predstava mladých ľudí o hodnotne a zaujímavom strávenom voľnom čase je neporovnateľná s predstavami a nárokmi dospelých. Dôvodom sú iné záujmy, iné názory, priority a celkovo odlišný prístup k životu. Keďže mladí ľudia sú naša budúcnosť, je nevyhnutné venovať pozornosť ich výchove a rozvoju osobnosti. Aby sa predchádzalo nežiaducemu protispoločenskému správaniu, bezcieľnému potulovaniu a získavaniu nesprávnych návykov, bude MČ venovať zvýšenú pozornosť práci s mládežou a organizácii rôznych zaujímavých a hodnotných podujatí pre mladých,

	pripravovaných v spolupráci s mladými ľuďmi.
Cieľová skupina	Cieľovú skupinu tvoria hlavne deti, mládež a mladí ľudia žijúci v MČ, ktorých záujem a podnety budú základom pre vytvorenie novej inovatívnej a adresnej ponuky voľnočasových aktivít atraktívnych pre danú vekovú kategóriu obyvateľov.
Návrh možných aktivít	<ul style="list-style-type: none"> - pokračovanie v súčasnej (prevažne tradičnej) ponuke krúžkovej a inej voľnočasovej činnosti, skvalitňovanie súčasných podmienok ich poskytovanie (nakúpenie nového moderného zariadenia, vybavenia, materiálov, zavádzanie nových zaujímavých techník - vytvorenie novej ponuky zaujímavých a netradičných krúžkov a ďalších voľnočasových aktivít pre deti a mladých ľudí, ktoré v súčasnosti nie sú v ponuke, ale je o ne veľký záujem (možnosť spolupráce s ďalšími organizáciami aktívnymi v tejto oblasti) - nájdenie vhodných priestorov a prípadné vytvorenie priestorov pre stretávanie sa mladých ľudí (nizkoprahové komunitné centrá)
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie rozvoja a kultúry
Merateľný ukazovateľ	Počet ponúkaných krúžkov a činností pre mladých ľudí Počet mladých ľudí navštevujúcich ponúkané krúžky a činnosti
Finančná náročnosť	rok 2013: 5 000 € (v rámci existujúcich položiek rozpočtu) každý nasledujúci rok: 5 000 €
Opatrenie 6.3	Podujatia pre seniorov
Zdôvodnenie a opis opatrenia	Špecifickou skupinou v rámci trávenia voľného času sú seniori, ktorí majú zvyčajne viac času ako ktorákoľvek iná skupina ľudí. Ich nároky na čas, obsah a spôsob uskutočnenia aktivít a podujatí sú mnohokrát úplne odlišné od nárokov ďalších skupín. Nakoľko seniori tvoria takmer tretinu všetkých obyvateľov, predstavitelia MČ sa rozhodli venovať im špecifickú pozornosť a okrem spoločných aktivít pre všetkých, organizovať aj podujatia, ktoré budú cieľené a prispôsobené ich potrebám a požiadavkám.
Cieľová skupina	Cieľovú skupinu tvoria najmä seniori žijúci na území MČ, ktorí sú aktívni a javia záujem o účasť na rôznych spoločenských podujatiach a aktivitách. Nové aktivity by zároveň mohli zaujať a zapojiť seniorov, ktorí sa takýchto aktivít doteraz nezúčastňovali.
Návrh možných aktivít	<ul style="list-style-type: none"> - vytvorenie novej ponuky podujatí a voľnočasových aktivít pre seniorov (v spolupráci s nimi a na základe prejavenej záujmu), ktoré by rozšírili a zlepšili ich možnosti na trávenie voľného času a zároveň by prispeli k ich osobnostnému rozvoju a tráveniu času v príjemnej spoločnosti ľudí s rovnakými záujmami (maľovanie, ručné práce, ochotníctvo a iné) - pomoc, prípadne podpora pri organizovaní rôznych poznávacích zájazdov, výletov a podobne
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie sociálne (v spolupráci s oddelením rozvoja a kultúry)
Merateľný ukazovateľ	Počet na území MČ uskutočnených podujatí pre seniorov Počet seniorov – účastníkov uskutočnených podujatí Počet výletov, zájazdov pre seniorov podporených MČ Počet seniorov – účastníkov výletov, zájazdov podporených MČ

Finančná náročnosť	rok 2013: 1 000 € (v rámci existujúcich položiek rozpočtu) každý nasledujúci rok: 1 000 €
Opatrenie 6.4	Medzigeneračná spolupráca (aktivity a projekty spájajúce rôzne generácie obyvateľov)
Zdôvodnenie a opis opatrenia	V záujme spájania rôznych generácií miestnych obyvateľov, budovania vzájomných vzťahov a úcty k starším (ale aj k sebe navzájom) bude MČ pripravovať nové projekty a aktivity, ktoré budú svojim zameraním a obsahom atraktívne pre rôzne vekové kategórie ľudí. Týmto spôsobom sa bude zároveň posilňovať súdržnosť miestnej komunity a vytrácajúce sa dobré medziľudské vzťahy.
Cieľová skupina	Cieľovou skupinou sú všetci obyvatelia MČ, zástupcovia rôznych vekových skupín a generácií.
Návrh možných aktivít	- pokračovanie v existujúcej tradícii „medzigeneračných“ projektov (napr. projekt Super familia – spájame generácie) - vytváranie novej ponuky aktivít a projektov spájajúcich rôzne generácie, v spolupráci s občanmi (rôzne krúžky kde si jednotlivé generácie môžu navzájom odovzdávať svoje skúsenosti a zručnosti, starší učia mladých a naopak, súťaže a športové podujatia pre viacgeneračné rodiny, kultúrne a spoločenské podujatia, kde by sa na tvorbe programu podieľali samotní ľudia...)
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie sociálne (v spolupráci s oddelením rozvoja a kultúry)
Merateľný ukazovateľ	Počet zorganizovaných „medzigeneračných“ projektov a aktivít Počet účastníkov „medzigeneračných“ projektov
Finančná náročnosť	rok 2013: 1 000 € (v rámci existujúcich položiek rozpočtu) každý nasledujúci rok: 1 000 €

Tab. č. 5

Špecifický cieľ 5 Spoluvytvárať vhodné a bezpečné podmienky pre život rodín na území MČ	
Priorita 7 Životné prostredie rodín	
Opatrenie 7.1	Zvyšovanie bezpečnosti v MČ
Zdôvodnenie a opis opatrenia	<p>Bezpečnosť osôb (ale aj majetku) je nevyhnutná pre všetkých ľudí, bez ohľadu na ich vek. Nakoľko je MČ Košice – Západ najľudnatejšou časťou Košíc, potrebné venovať primeranú pozornosť bezpečnosti nielen všetkých jej obyvateľov, ale aj návštevníkov a pracujúcich občanov iných mestských častí. Súbežne s vyššie uvedeným je žiaduce zamerať sa aj na ochranu verejného a súkromného majetku a predchádzanie jeho znehodnocovaniu a ničeniu. Poloha a vybavenosť mestskej časti sú dôvodom intenzívnej cestnej dopravy, ktorú možno denne pozorovať najmä na miestnych hlavných ťahoch. V záujme zvyšovania bezpečnosti chodcov (ale aj vodičov) je taktiež potrebné zaoberať sa bezpečnosťou na cestách, najmä na prechodoch pre chodcov, na ktorých sa chodci často necítia bezpečne.</p> <p>Potreba realizácie aktivít v tejto oblasti vyplynula aj z uskutočnených stretnutí s obyvateľmi MČ, ktorí by uvítali ďalšie opatrenia na zvýšenie bezpečnosti na území mestskej časti.</p>
Cieľová skupina	<p>Cieľovú skupinu tvoria všetci obyvatelia MČ (nakoľko otázka bezpečnosti sa týka každého), ale aj jej návštevníci a ľudia pracujúci na jej území. Realizované aktivity budú mať najväčší prínos pre skupiny obyvateľov, ktoré sú v súvislosti s bezpečnosťou najcitlivejšie a ich možnosti a schopnosti brániť sa sú najmenšie. Medzi takéto skupina patria najmä seniori, deti, zdravotne postihnutí obyvatelia a mamičky s malými deťmi.</p>
Návrh možných aktivít	<ul style="list-style-type: none"> - dobudovanie chýbajúceho, prípadne doplnenie existujúceho verejného osvetlenia v lokalitách, v ktorých chýba resp. kde jeho súčasný stav nie je postačujúci (vyhovujúci) - zvyšovanie informovanosti a realizácia vzdelávacích aktivít v oblasti bezpečnosti, sebaobrany a pod. - inštalovanie kamerového monitorovacieho systému na kritických aj frekventovaných miestach (podľa potreby, najmä na základe dostupných údajov PZ o páchaní trestných a iných protispoločenských a protiprávných činov) - zavedenie peších (policajných) hliadok, ktoré by najmä v nočných hodinách monitorovali a dohliadali na bezpečnosť a poriadok v MČ - starostlivosť, resp. kontrola udržiavania a starostlivosti o cesty, chodníky; snaha o vyriešenie pre chodcov nepriaznivej situácie na kritických prechodoch pre chodcov
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie rozvoja a kultúry (v spolupráci s oddelením finančno-právnym)
Merateľný	Počet projektov a aktivít v oblasti zvyšovania bezpečnosti

ukazovateľ	Počet bezpečnostných kamier na území MČ
Finančná náročnosť	rok 2013: od r. 2014: 2 000 € (podpora – grantové schémy) každý nasledujúci rok: 2 000 €
Opatrenie 7.2	Verejné priestory a zeleň
Zdôvodnenie a opis opatrenia	Jedným zo základných a najdôležitejších faktorov pre plnohodnotný a spokojný život ľudí je kvalita a vzhľad vonkajšieho prostredia, v ktorom žijú a denne sa v ňom pohybujú. Množstvo zelene, čistota, poriadok a celkový vzhľad verejných priestranstiev intenzívne vplýva nielen na psychiku, ale aj zdravie ľudí. V mestskom prostredí sa vo všeobecnosti nachádza menej zelene ako napríklad na vidieku, je preto nevyhnutné aby sa v mestách venovala zvýšená pozornosť budovaniu a starostlivosti o miestnu zeleň a aj pri budovaní infraštruktúry a vybavenosti sa kládol dôraz na „ekologické“ riešenia šetrné k životnému prostrediu (zatrávňovanie medzi priestorov, ekologické parkovacie plochy...). S touto aktivitou úzko súvisí aj umiestňovanie prvkov drobnej architektúry (lavičky, koše), ktoré sú dôležitou súčasťou verejných priestorov (miesto stretávania sa a oddychu pre starších obyvateľov, ale aj pre mamičky s deťmi a mladú generáciu). V rámci starostlivosti o najmenších a najmladších obyvateľov je potrebné sa aj naďalej venovať starostlivosti o detské a športové ihriská, ktoré deti a mládež využívajú pri svojich voľnočasových aktivitách. Realizáciou týchto aktivít sa vytvoria možnosti na trávenie voľného času detí v prírode, podporí sa ich vzťah k športu a k budovaniu zdravého životného štýlu.
Cieľová skupina	Cieľovou skupinou v rámci tohto opatrenia sú všetci obyvatelia MČ, nakoľko realizované aktivity budú mať prínos pre všetkých ľudí. Realizácia niektorých aktivít (napr. „family points“) bude mať prínos najmä pre určité skupiny občanov (v tomto prípade rodiny a mamičky s malými deťmi).
Návrh možných aktivít	<ul style="list-style-type: none"> - postupné budovanie bezbariérového prístupu do verejných inštitúcií (miestny úrad a pod.) a priestranstiev (chodníky, prechody pre chodcov) nachádzajúcich sa na území MČ - úpravy medziblokových priestorov – výsadba drobnej zelene, stromčekov, osadzovanie lavičiek, košov (aj popri hlavných peších trasách miestnych obyvateľov) - výstavba parkovacích priestorov s použitím materiálov šetrných k životnému prostrediu (zatrávňovacie tvárnice) - starostlivosť a údržba detských ihrísk a športovísk na území MČ (opravy, obnova, pri športových ihriskách klásť väčší dôraz na ich využitie – harmonogram využitia, pravidlá užívania, možnosť požičať si športové náčinie, usporiadanie rôznych športových súťaží pre rôzne vekové kategórie občanov a podobne) - zriaďovanie priestorov pre mamičky s malými deťmi, ktoré by v prípade potreby mohli využiť na uskutočnenie nevyhnutných základných úkonov (prebaľovanie, kŕmenie a pod.), konkrétne miesta budú určené na základe ich skutočnej potreby a návštevnosti daných miest touto konkrétnou skupinou

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie rozvoja a kultúry
Merateľný ukazovateľ	Počet lokalít s upravenými medziblokovými priestormi Počet novovytvorených parkovacích miest Počet obnovených detských ihrísk na území MČ Počet obnovených športových ihrísk na území MČ
Finančná náročnosť	rok 2013: 200 000 € (v rámci existujúcich položiek rozpočtu) každý nasledujúci rok: 150 000 – 200 000 €

Tab. č. 6

Špecifický cieľ 6 Skvalitňovať a rozvíjať sociálne služby poskytované v rámci MČ	
Priorita 8 Sociálne služby pre rodiny	
Opatrenie 8.1	Opatrovateľská služba v domácnostiach
Zdôvodnenie a opis opatrenia	Poskytovanie opatrovateľskej služby v domácnostiach už v rámci MČ funguje, avšak vzhľadom na veľký počet záujemcov, nie je možné ju zabezpečiť pre všetkých. Je v záujme MČ aby súčasný stav zlepšila a to buď rozšírením vlastných kapacít potrebných na jej uskutočňovanie, prípadne v spolupráci s inými organizáciami, ktorých služby by boli pre miestnych obyvateľov časovo, ale najmä finančne dostupné. Viacero ľudí, ktorí sa zúčastnili na stretnutiach vyjadrilo naliehavú potrebu rozšíriť možnosti v súčasnosti poskytovanej opatrovateľskej služby v domácnostiach, či už pre starých alebo zdravotne postihnutých a na pomoc iných odkázaných ľudí.
Cieľová skupina	Cieľovú skupinu tvoria najstarší obyvatelia MČ (dôchodcovia), ktorí nechcú alebo nemôžu byť umiestnení v zariadeniach opatrovateľskej služby a potrebujú dlhodobejšie alebo krátkodobé opatrovanie. Opatrovateľskú službu budú môcť využívať aj zdravotne postihnutí obyvatelia, prípadne rodiny, ktoré sa starajú o nevládneho člena a podobne.
Návrh možných aktivít	- rozšírenie vlastných personálnych kapacít poskytovania opatrovateľskej služby v domácnostiach - spolupráca s inými organizáciami poskytujúcimi finančne dostupné opatrovateľské služby v domácnostiach
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie sociálne
Merateľný ukazovateľ	Počet pracovníkov (nielen v rámci kapacít MČ) opatrovateľskej služby v domácnostiach Počet obyvateľov, ktorým je poskytovaná opatrovateľská služba v domácnostiach
Finančná náročnosť	rok 2013: 135 280 € (v rámci existujúcich položiek rozpočtu) každý nasledujúci rok: 2014 – 136 633 € ; 2015 – 137 999 €
Opatrenie 8.2	Zariadenia opatrovateľskej služby
Zdôvodnenie a opis opatrenia	Opatrovateľské služby poskytované v zariadeniach už MČ, avšak vzhľadom na veľký počet záujemcov, nie je možné ju zabezpečiť pre všetkých. Je v záujme MČ aby súčasný stav zlepšila a to buď rozšírením vlastných kapacít potrebných na jej uskutočňovanie, prípadne v spolupráci s inými organizáciami, ktorých služby by boli pre miestnych obyvateľov časovo, ale najmä finančne dostupné. Viacero ľudí, ktorí sa zúčastnili na stretnutiach vyjadrilo potrebu rozšíriť aj možnosti v súčasnosti poskytovaných opatrovateľských služieb v pobytových zariadeniach, najmä pre starších obyvateľov.
Cieľová skupina	Cieľovú skupinu tvoria najstarší obyvatelia MČ (dôchodcovia), ktorí potrebujú byť umiestnení v takomto zariadení.

Návrh možných aktivít	<ul style="list-style-type: none"> - rozšírenie existujúcich kapacít (najmä počtu lôžok) na poskytovanie opatrovateľskej služby v zariadeniach na to určených - spolupráca s inými organizáciami poskytujúcimi takéto služby - hľadanie nových možností vybudovania nového opatrovateľského zariadenia pre seniorov
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie sociálne
Merateľný ukazovateľ	Počet lôžok poskytovaných zariadeniami opatrovateľskej služby Počet obyvateľov MČ využívajúcich služby pobytových zariadení opatrovateľskej služby
Finančná náročnosť	rok 2013: 114 879 € (v rámci existujúcich položiek rozpočtu) každý nasledujúci rok: 2014 – 116 028 € ; 2015 – 117 188 €
Opatrenie 8.3	Denné centrum pre seniorov (kluby dôchodcov)
Zdôvodnenie a opis opatrenia	V súčasnosti funguje na území MČ jedno denné centrum, kde svoju činnosť organizujú tri kluby dôchodcov a materské centrum Delfínik. Na živote seniorov v MČ sa aktívne podieľa aj OZ Jeseň života, ktorého členmi sú seniori – bývalí zamestnanci spoločnosti U.S. Steel Košice (bývalé VSŽ), ktoré je finančne podporované bývalým zamestnávateľom svojich členov. Tri kluby dôchodcov (Klub seniorov Košice - Západ, Klub kresťanských seniorov, Klub maďarských seniorov Košice – Západ) a materské centrum sú podporované prostriedkami z programového rozpočtu MČ. Je dôležité aj naďalej podporovať aktivity existujúcich „klubov dôchodcov“ a snažiť sa o neustále zlepšovanie súčasnej spolupráce aj pri ďalších projektoch a aktivitách realizovaných MČ.
Cieľová skupina	Cieľovú skupinu tvoria všetci seniori, osoby so zdravotným postihnutím, rodičia a deti alebo starí rodičia s vnúčatami žijúci na území MČ.
Návrh možných aktivít	<ul style="list-style-type: none"> - finančná podpora (výlety a pod.) - poskytovanie výhod (napr. lacnejšie lístky na spoločenské podujatia organizované MČ a pod.) - spolupráca pri realizácii projektov a príprave rôznych podujatí
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie sociálne
Merateľný ukazovateľ	Počet podujatí organizovaných v spolupráci s klubmi dôchodcov Počet aktivít seniorov finančne podporených MČ
Finančná náročnosť	rok 2013: 29 170 € (v rámci existujúcich položiek rozpočtu) každý nasledujúci rok: 29 200 €
Opatrenie 8.4	Materské centrum Delfínik
Zdôvodnenie a opis opatrenia	Na území mestskej časti funguje Materské centrum Delfínik, ktorému MČ poskytuje nielen potrebné priestory, ale aj finančné prostriedky, ktoré sú využívané na prevádzku centra, zakúpenie nových hračiek, športového náčinia pre deti a ďalších pomôcok slúžiacich pri jednotlivých realizovaných aktivitách pre deti. Centrum pôsobí už od roku 2008 a poskytuje svojim návštevníkom, najčastejšie mamičkám s deťmi, príjemné priestory na hranie, cvičenie, učenie, stretávanie sa s inými deťmi a mnohé ďalšie aktivity smerujúce k všestrannému rozvoju najmenších detí pred

	nástupom do materskej školy. Nakoľko je spomínané materské centrum jediným takýmto zariadením na území MČ je nevyhnutné pokračovať v jeho podporovaní, prípadne v posilnení spolupráce a snahe o prípadné rozširovanie jeho aktivít na základe potrieb a požiadaviek mamičiek a detí, ktoré ho navštevujú.
Cieľová skupina	Cieľovú skupinu tvoria najmä mamičky s malými deťmi, rodiny s deťmi, prípadne deti v sprievode iných rodinných príslušníkov.
Návrh možných aktivít	- pokračovať vo finančnej podpore materského centra zo strany MČ - ďalej poskytovať priestory na prevádzkovanie materského centra - spolupracovať, resp. v rámci možností pomáhať pri organizovaní rôznych podujatí pre rodiny s deťmi
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie sociálne
Merateľný ukazovateľ	Počet podujatí organizovaných v spolupráci s materským centrom Počet rodičov a detí navštevujúcich materské centrum
Finančná náročnosť	rok 2013: 6 722 € (v rámci existujúcich položiek rozpočtu) každý nasledujúci rok: 6 750 €
Opatrenie 8.5	Pomoc v hmotnej núdzi
Zdôvodnenie a opis opatrenia	Prehľbujúca sa chudoba u časti obyvateľov MČ, ktorá je dôsledkom aj ekonomickej krízy, vplýva na životnú úroveň týchto domácností. V dôsledku nepriaznivej životnej situácie sa ocitli v situácii, kedy sa im zide každá pomoc, ktorá zmierni ich problémy. Práve z tohto dôvodu MČ raz ročne vypláca rodinám v hmotnej núdzi jednorazovú dávku v hmotnej núdzi, ktorá spomínaným občanom slúži na úhradu mimoriadnych výdavkov spojených so životnými nákladmi ich rodiny.
Cieľová skupina	Cieľovú skupinu tvoria dôchodcovia a ostatní obyvatelia (rodiny a osamelí ľudia, ktorí sa ocitli v hmotnej núdzi a na zabezpečovanie svojich základných potrieb nevyhnutne potrebujú pomoc).
Návrh možných aktivít	- príspevok dôchodcom / ostatným obyvateľom (rodinám a osamelým ľuďom), ktorí sú v hmotnej núdzi - iná pomoc obyvateľom / rodinám v hmotnej núdzi
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie sociálne
Merateľný ukazovateľ	Počet príspevkov vyplatených dôchodcom a ostatným obyvateľom MČ (rodinám a osamelým ľuďom) v hmotnej núdzi Počet aktivít v rámci inej pomoci rodinám/obyvateľom MČ v hmotnej núdzi
Finančná náročnosť	rok 2013: 6 500 € (v rámci existujúcich položiek rozpočtu) každý nasledujúci rok: 6 500 €
Opatrenie 8.6	Opatrenia na pomoc nezamestnaným
Zdôvodnenie a opis opatrenia	V rámci chodu miestneho úradu mestskej časti majú nezamestnaní obyvatelia (uchádzači o zamestnanie) možnosť čiastočne a krátkodobo sa uplatniť v rámci vykonávania aktívnych prác na rôznych pozíciách. Síce sa nejedná o dlhodobé riešenie situácie, avšak nezamestnaní ľudia takto môžu získať potrebné skúsenosti a pracovné návyky, ktoré môžu následne využiť pri svojom ďalšom uplatnení v zamestnaní. Je dôležité aby MČ aj naďalej poskytovala

	túto možnosť a pri obsadzovaní týchto miest spolupracovala s úradom práce. Ďalšou možnosťou je ponúkanie možnosti absolvovania odbornej praxe v rámci vysokoškolského vzdelávania, kde si študenti budú môcť v praxi overiť svoje teoretické vedomosti a zistiť ako v skutočnosti funguje miestna samospráva.
Cieľová skupina	Cieľovú skupinu tvoria jednak mladí ľudia (študenti) pripravujúci sa na budúce zamestnanie a tiež nezamestnaní obyvatelia MČ (uchádzači o zamestnanie evidovaní na úrade práce), ktorí si aktívne hľadajú prácu a uplatnenie.
Návrh možných aktivít	- rozšíriť existujúce kapacity aktivačnej činnosti v rámci MČ - umožniť študentom absolvovať odbornú prax v rámci MČ - spolupráca s úradom práce a univerzitami pri obsadzovaní týchto miest vhodnými kandidátmi
Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	oddelenie sociálne
Merateľný ukazovateľ	Počet miest dostupných v rámci aktivačnej činnosti na MČ Počet miest dostupných v rámci absolventskej praxe na MČ
Finančná náročnosť	rok 2013: 35 813 € (v rámci existujúcich položiek rozpočtu) každý nasledujúci rok: 35 820 €

5 Harmonogram aktivít

Všetky plánované aktivity realizované v rámci navrhovaných opatrení majú pravidelný charakter a s drobnými zmenami sa budú uskutočňovať každoročne. Začiatok takmer všetkých aktivít je naplánovaný v priebehu roka 2013, s výnimkou aktivít v rámci opatrenia *3.2 Doplnkové vzdelávanie vybraných skupín obyvateľov (prostredníctvom špeciálnych projektov)* a opatrenia *7.1 Zvyšovanie bezpečnosti v MČ*.

6 Finančný plán aktivít

Realizácia plánovaných aktivít bude finančne zabezpečená v rámci položiek existujúceho rozpočtu mestskej časti Košice – Západ, prípadne pôjde o aktivity, ktoré si nevyžadujú priame finančné prostriedky. Na financovanie mnohých aktivít sa bude mestská časť uchádzať o finančný príspevok v rámci rôznych aktuálnych grantových schém a podobne.

7 Kontrola a aktualizácia plnenia aktivít

Minimálne 1 krát ročne, ideálne vždy na začiatku nasledujúceho kalendárneho roka, sa uskutoční hodnotiace stretnutie v súvislosti s ročným plnením cieľov a aktivít vyplývajúcich z tohto dokumentu. Prítomní zástupcovia mestskej časti na tomto stretnutí prehodnotia existujúci harmonogram aktivít a k nemu prislúchajúci rozpočet, vyjadria svoje pripomienky a navrhnú prípadné potrebné zmeny. Výsledkom tohto stretnutia bude jednak kontrola plnenia predchádzajúceho obdobia, ale aj aktualizácia tohto dokumentu a podmienok jeho plnenia na nasledujúce roky.

Pod'akovanie

Ako predstavitelia Mestskej časti Košice – Západ týmto ďakujeme všetkým vyššie uvedeným organizáciám a tiež obyvateľom, ktorí sa v rámci prípravy tohto dokumentu zúčastnili na prípravných stretnutiach a podelili sa o svoje cenné názory, postrehy, požiadavky a potreby. Všetky získané informácie sme prehodnotili a následne boli podkladom pre spracovanie tohto strategického dokumentu, ktorý bude podkladom pre realizáciu rodinnej politiky a uskutočňovanie aktivít v prospech rodín a všetkých obyvateľov žijúcich na území našej MČ.

Dúfame, že všetky plánované projekty a aktivity budú prínosom pre našich obyvateľov a ich realizácia prispeje k postupnému zvyšovaniu ich životnej úrovne, pocitu bezpečnosti a celkovej spokojnosti so životom v MČ Košice – Západ.

Zoznam použitej literatúry, zdroje informácií

Použitá literatúra

1. Analýza pre vytvorenie koncepcie rodinnej politiky mestskej časti Košice – Západ

Zdroje informácií

1. Materské centrum Delfinik, Laborecká 2 Košice
2. OZ pre trvalo udržateľný rozvoj regiónov Slovenska, Magurská 6 Košice
3. Klub seniorov Košice – Západ, Laborecká 2 Košice
4. Klub kresťanských seniorov, Laborecká 2 Košice
5. Klub maďarských seniorov Košice – Západ, Laborecká 2 Košice
6. OZ Jeseň života, Tr. SNP 24 Košice
7. Projekt SPOTs, Tr. SNP 48/A Košice (Magistrát mesta Košice)